

Suzănica Tănase

O MIE DE IMPRESII DIVIZATE

∞Roman∞

Prolog

ÎNTR-O ZI AM SĂ MĂ FAC MARE

Îi aud din nou.

Sunt pretutindeni, gălăgioși, veseli, înfricoșați. Voci, voci, și iarăși voci.

Nu par toți de vârsta mea, deși mulți sunt de aceeași statură, cu aceeași privire, uneori temători, alteori rugători. Cu toții pierduți într-o căutare disperată de a-și găsi un loc, de a se impune, de a conta.

Aceleași țipete pentru a se face auziți, o îmbrânceană continuă pentru o atingere, o îmbrățișare, un cuvânt în plus.

Educatoarele sunt puține, dar sunt ceea ce contează aici. Toți le căutăm atenția, privirea, uneori mustrea. Toți dorim același lucru. Să contăm. Să ne definim printre atâția.

Sunt aici de câteva zile și, deși nu pricep de ce am fost adus, înțeleg că trebuie să supraviețuiesc cumva.

Încă de la început mi s-a spus că sunt chipeș, mi s-a spus că sunt timid, mi s-a dat de înțeles că sunt plăcut într-o oarecare măsură și asta mă liniștește uneori. Doar uneori.

În rest mă ascund.

E frig și întuneric aici, dar numai aici îmi regăsesc gândurile. Doar aici pot fi eu. Eu cel sfios, eu cel speriat, eu cel fără drum. Eu.

De aici, din subsol, le văd umbrele înfricoșătoare, le aud pașii scârțâind pe linoleumul verde și alunecos. Uneori, doar un țipăt este destul să mă facă să tresar și să-mi doresc să mă ascund și mai adânc în întunecimea beciului.

Nu mi-e teamă de șoarecii sau insectele care mă gâdilă uneori pe picioarele goale. Mi-e teamă de ei. Mi-e teamă de toți.

Am venit în fiecare zi aici, de când m-au adus prima oară. Încă nu m-a descoperit nimeni.

Îmi doresc să rămână așa. Locul acesta este singurul care îmi aparține numai mie. E al meu, ferit de ochii lor.

Aici am lumea mea. Pot să visez în semiîntuneric, să creez imagini clare ca înainte, folosindu-mi doar mintea și ochii din interior, pot să sper că vor veni să mă ia acasă.

Aici pot să încetez să mă mai prefac, pot să mă gândesc la tot în voie. Aici sunt în siguranță.

Aud din nou ropotul pașilor pe scările late ale căminului. Or să mă strige în curând și în curând or să înceapă să mă caute. Data trecută am ajuns ultimul la masă și am fost lovit atât de tare peste față, încât mi-am simțit lacrimile fierbinți alunecând de-a lungul bărbiei. Știu că din nou or să mă pedepsească. E un fapt cu care trebuie să te obișnuiești aici.

Cu toate acestea, nu vreau să plec încă de aici, întunericul nu mă sperie. În realitate aș vrea să rămân aici pentru totdeauna, să nu se mai știe de mine. Să se sufere așa cum sufăr eu. Să se judece așa cum sunt eu judecat.

Într-o zi, totul o să se schimbe...

– Lorian!

Într-o zi o să am curajul să ies la lumină.

– Lorian! Unde ești?

Într-o zi o să fiu puternic.

– Ieși imediat de unde te-ai ascuns!

Într-o zi o să le arăt eu... Într-o zi nu o să mai am șase ani.

Duminică după-amiază. Încă soare.

Undeva în văzduh se aude sunetul lin de pian și clinchetul vaselor de porțelan.

Prin fereastra întredeschisă, Hanna simte adierea vântului tomnatic și foșnetul încet al frunzelor care încă se mai țin cu încăpățănare de crengile arțarilor. Zâmbind, fredonează în gând melodia lui Keith Jarett.

Oare de când stătea așa, cu ochii pierduți într-un trecut uitat și doar de ea știut? Picioarele îi erau amorțite de ceva vreme, dar știa că orice mișcare i-ar fi oferit un motiv să ceară ajutor și încă nu vroia să fie deranjată. Nu în acel moment. În acel moment se simțea bine. Pierdută, dar bine.

Primise scrisoarea cu două săptămâni în urmă și cea fotografie care o zguduise până la amuțire și nici acum nu știa cum să răspundă. De unde să înceapă? Dar oare să o facă?

Poate cea din urmă întrebare o frământa cel mai mult. După atâția ani, de ce acum, de ce, când încercase atât de mult să uite tot? Să îl uite.

Iar acum revenea acel trecut pe care nimeni nu îl știa, nici măcar fata ei. Nimeni. Acel trecut pe care îl vroia îngropat și era numai al ei.

La vederea scrisorii, a fotografiei și a numelui înscris cu litere mici și înclinate, realizează că tot ceea ce încercase în toți acei ani eșuase. Nu uitase nimic.

Nu îl uitase, așa cum încercase disperată să se mintă, iar toate acele sentimente pe care le crezuse doar amintiri ale unei povești tragice respiraseră același aer cu al ei.

Iar acum, după aproape șaiszeci de ani, senzațiile aveau din nou intensitatea de atunci.

Șaiszeci de ani. O eternitate. O viață de om. Un război, o căsnicie, o familie, o carieră împlinită, nepoți, suferințe, bucurii...

De unde să înceapă? Și oare să o facă?

– Bunico, ești trează? Bunico, auzi Hanna vocea familiară.

O salvau, ca de fiecare dată. Nepoții ei erau acolo să o trezească din remușcărilor trecutului. O să aibă timp mai târziu să revină în realitatea acelor vremuri atât de încercate. Atât de dulci și totuși atât de amare.

– Bunico, mai spune-ne acea poveste, te rugăm..., răsunară din nou vocile celor trei nepoți.

Vlad, mezinul casei, prima iubire a familiei, trecuse în clasa a patra și din plictiseală roia pe lângă surorile lui. Amelia era cea mică, fetița mult dorită. Ea cerea mereu o poveste și fiindcă promisese să fie cuminte în timpul mesei, lucru care se întâmpla destul de rar, fiind mereu ca o minge gumată și captivă într-un corp de fetiță cu bucle aurii, Hanna trebuia să se supună. Cum stătea întinsă pe canapea, Hanna îi vedea piciorușele încălțate cu șosete cu buline și genunchii mângâiați cu cerneală verde. Ea decidea povestea, aceeași mereu, cu vreo prințesă atipică ce își taie părul, se preface în băiat și înfruntă cu succes orice pericol. Iubea personajele feminine curajoase, cele care câștigau dragostea regelui prin istețime și cutezanță. Frumoasa adormită, Albă-ca-Zăpada nu erau povești pentru Amelia. Pentru Clara da, dar nu erau și pe gustul Ameliei.

Și apoi mai era Clara. Acel copil cuminte, tăcut, sfios, al tuturor și al nimănui. Acel copil care nu avusese destul timp să simtă dulceața alintului, căci Amelia cea vijelioasă venise pe lume după o sarcină grea și multe nopți nedormite. Clara însă părea să nu sufere de mica nedreptate a destinului ei, ci dimpotrivă, ca o mamă deja experimentată, își lăsa atât fratele, cât și sora mai mică să îi fie voci, ea mulțumindu-se cu bucuria lor.

Dintre toți nepoții, cu Clara se identifica cel mai mult. Uitându-se în urmă, Hanna cunoscuse nesfârșite generații de copii, copiii ce acum aveau copii și copiii lor aveau copii la rândul

lor. Nu trăise atâtea zile în viața ei câți tineri trecuseră prin mâinile sale. Dar unul o marcaseră, unul în special.

Hanna își scutură capul, ridică perna pe care se sprijinea și începu liniștită povestea. Știa nenumărate povești, și le știa așa cum își cunoștea rugăciunile de seară, fără să le mai gândească, fără să-și mai caute cuvintele. Până și vocile, schimbarea tonalității îi veneau natural. Erau toate acolo, baricadate în mintea ei, organizate pe rafturi, în funcție de vârstă, de preferință și de învățătura ce trebuia să reiasă la final de poveste. O întregă arhitectură a poveștilor. Iar acum, o altă poveste, diferită de toate cele memorate, amenința să iasă la iveală. Propria ei poveste.

Hanna se deprinsese să își viziteze fata de câteva ori pe săptămână și, sub pretextul de a nu se lăsa asuprită de singurătatea vicleană, își făcuse o obișnuință din a găti pentru familie și a spune povești nepoților. În realitate nu se simțise niciodată singură, nu așa cum credeau cei din jurul ei. Dintotdeauna iubise serile luminate doar de o lampă difuză în colțul camerei, mirosul de candelă cu aromă de levănțică ce ardea pe pervazul ferestrei și pacea din jurul ei, aceea liniște domoală ce îi inspira siguranță.

După moartea soțului ei și căsnicia eșuată a singurei fete rămase în viață, Hanna învățase să se bucure din nou de liniștea coborâtă ca o cortină fumurie peste rămășițele unui spectacol jucat până la epuizare. Încetase să se mai trezească dimineața cu gândul la pregătirea micului-dejun și nu îi mai păsa atât de mult de treburile zilnice. Era mai mult apatică, sau, cum îi plăcea să își spună adesea, „parcurgea o altă etapă”.

Fusese fericită de multe ori, de mai puține ori decât și-ar fi dorit, dar trăise multe momente pline, uneori obositor de dulci, obositor de zgomotoase și obositor de repetitive. Acum, după atâția ani, rămasă singură, se simțea uneori vinovată de această plăcere egoistă de a-și face cafeaua dimineața, de a păși în picioarele goale în balconul strâmt și plin cu flori agățătoare,

balcon ce dădea spre aleile din Cișmigiu. Era departe de tot ceea ce odată ar fi însemnat universul ei, viața ei. Se imagină departe de telefonul supărător, de vizitele inoportune ale fetei ei, departe de aceleași obișnuite întrebări: „Cum te simți?”, „Ce ai mâncat?”, „Ai luat medicamentele?”, acele întrebări apăsătoare ce îi aminteau că traseul ei avea undeva, într-un viitor nu foarte îndepărtat, și un final.

Poate de aceea se hotărâse să-și viziteze fiica de trei ori pe săptămână, pentru a avea restul zilelor pentru ea. Numai și numai pentru sufletul ei. Atunci se pierdea ore în șir în anticariatele capitalei și se întâlnea cu cele câteva prietene de vârstă apropiată la aceeași ceainărie din Piața Romană. Uneori se bucura de o prăjitură cu frișcă, departe de privirea dezaprobatoare a fiicei sale, care desigur că îi dorea doar binele – o viață mai sănătoasă, o existență mai lungă...

Însă Hanna nu își mai dorea o viață mai lungă; nici măcar una mai scurtă, ci doar cât mai multă liniște. O viețuire fără răspunsuri de oferit, fără griji de împărțit, fără a-și simți sufletul strâns în mii de noduri de necazuri. La optzeci și unu de ani, Hanna își dorea ceea ce orice floare dintr-o grădină își mai poate dori. Mult soare, puțină ploaie și libertatea de a se înălța, atât cât mai avea loc.

Totul părea să se fi așezat în viața ei, aceste vizite, plăcerea de a se afla iarăși între copiii doritori să o asculte și să o aibă în preajmă, o împăcare matură, fără prea multe cuvinte, între ea și Teodora și neprețuitele momente de singurătată. Totul era așezat într-un fel potolit, ca o adiere blândă de vară.

Mai puțin acea scrisoare. O scrisoare în altă scrisoare.

Prima reprezenta mai mult o telegramă decât o scrisoare. Cele câteva cuvinte așezate pe o coală elegantă de hârtie au făcut-o să își piardă tot echilibrul construit în atâția ani.

Cu ochii închiși, Hanna vedea din nou acele rânduri, ca și când ar fi citit scrisoarea pentru prima dată:

„Bunicul ar fi vrut să știți că v-a iubit. Dacă doriți să deschideți o poartă înspre trecut, mi-ar face plăcere să ascult; aș simți că i-am îndeplinit ultima dorință. Vă aștept...”

Acea „poartă înspre trecut” o neliniștea, o îngrozea de-a dreptul. Rândurile erau semnate de Adina Moranu. Nepoata lui. A doua scrisoare, scrisă chiar de el, era lungă și dureroasă.

Iar fotografia... fotografia nu spunea o mie de cuvinte, ci îi picta o mie de emoții. Fotografia lor, ea, în rochia aceea neagră și simplă, cu perlele mamei la gât, ținând în mână un buchet de flori de câmp, el, un tânăr cu ochii mari, negri și curioși, cu mâinile îngropate în buzunarele adânci, iar lângă el, toți cei asemenea lui, dar pierduți printre miile de destine ce aveau să o bântuie în toți anii de după război. Ce continuau să o bântuie și atunci.

∞∞

A hotărât să iasă la o plimbare de una singură, fără nepoți și fără Teodora, fata ei, care și-ar fi dat imediat seama că ceva era diferit cu ea, i-ar fi dezvelit tăcerea.

Se obișnuiseră să vorbească despre orice, altfel decât înainte, uneori repetând același șir al evenimentelor, ca mărgelele pe mătâni, doar ca să se simtă aproape una de cealaltă, nu că ar mai fi contat. Cel mai adesea discutau despre divorțul Teodorei de Sebastian, bărbatul ce îi furase fata. Încă de la început, Sebastian nu îi inspirase încredere, iar o mamă simte totul. Tăcuse însă mulți ani la rând, încercând să se încreadă în cuvintele Teodorei.

Avocat, ca și ea, păreau să aibă un viitor minunat împreună, plimbări peste hotare, promisiuni ambițioase, dar totul

se schimba lent, aproape imperceptibil, culminând cu nașterea lui Vlad. Dintr-odată, Sebastian lipsea tot mai mult de acasă, avea mult mai multe cazuri în instanță, petrecea mult mai puțin timp alături de familie, iar Teodora părea pierdută într-o nouă lume în care ea devenise mămică. Abia atunci Hanna a simțit adevărata izolare a fetei ei, a văzut formându-se un zid de nepătruns între realitățile lor. Știa că Teodora nu era încă pregătită să recunoască eșecul căsniciei ei, nu era capabilă să își privească mama în ochi și de aceea nu se simțea îndreptățită să intervină. Orice cuvânt de-al ei ar fi fost de prisos, și ar fi îndepărtat-o cu atât mai mult, iar alternativa era tristă și inextricabilă.

Viața ei alături de tatăl fetelor nu fusese astfel, dar Hanna știa multe despre suferință, despre secrete, pierderi, sentimente și emoții înfundate în cuferele grele ale vieții.

Ca orice mamă, Hanna avea certitudinea că ar fi știut cum să își povățuiască fata, însă în același timp cunoștea taina omernirii, impulsul individului nepregătit de a se deschide și de alege minciuna în detrimentul adevărului. Oare ea nu făcuse de atâtea ori la fel?

Opt ani și încă doi copii i-au trebuit Teodorei să își recunoască minciuna, opt ani să nu mai ascundă adevărul ca apoi să-și hotărască un alt curs al vieții, marcându-se cu sigiliul eșecului, singurași divorțată.

Nu i-a fost ușor, și Hanna știa asta, trecând prin toate stadiile emoționale alături de fata ei. Mai trecuseră împreună prin alte tragedii, pierderea unui tată și a unui soț, pierderea Nataliei, iar toate acestea le apropiaseră ca pe două siameze legate de o suferință vicleană.

Acum, după atâția ani de la moartea lor, Hanna se obișnuise cu viața, așa cum i se arăta în cale, ca un grafic întrerupt de prea multe ori, o diagramă marcată în zeci de etape atât de

diferite una de cealaltă și uneori atât de înspăimântătoare, încât îi venea greu să creadă că le trăise pe toate.

Nu își mai dorea tumult, zgomot sau emoție. Le trăise pe toate. Acum își dorea lucruri simple, banale și deloc complicate.

Dar viața nu este niciodată așa cum ne-o imaginăm sau așa cum ne-am dorit-o atunci când am plecat la drum, și iată că, din nou, Hanna era pusă în fața unei alte enigme, una pentru care de data aceasta nu avea răspuns, una pe care o abandonase cu atâția ani în urmă.

Nu vroia să-și mai amintească nimic și credea că reușise, asemeni omului ce zărește lumina după un coșmar, să uite tot. În realitate, își impusese să ascundă totul undeva, în străfundurile minții, să uite forțat orice trăire, orice senzație, orice venea spre ea de atunci.

Pe vremea aceea, Hanna fusese o altă persoană. Atunci, demult, avusese o sete de viață, o dorință aprigă de a se înălța, de a iubi, de a crede în oameni, într-o realitate ce ținea mai mult de fantezia basmelor decât de existența banală a unei vieți crude și nemiloase.

Gâfâind, Hanna s-a oprit în fața unui arțar cu frunzele aproape vișinii, ce amenințau să clădească o adevărată fortăreață la rădăcinile lui, o dată ce vântul tomnatic avea să se înfurie și să își ceară drepturile. Arțarul fusese copacul lui, mărunțul al ei.

De ce acum? De ce destinul o obligă din nou să retrăiască ceva ce atât de mult își dorise să uite? Și de unde îi aflase adresa? Oare știuse de viața ei în tot acel timp? Cum supraviețuise?

„Bunicul ar fi vrut să știți că v-a iubit.”

Ce cuvinte grele, scrise pe o coală de hârtie! Asta însemna că el povestise totul, împărțisese trecutul cu cineva. Însemna că el fusese mai puternic decât ea. Dar știa asta deja. Întotdeauna o știuse.